

Møte måndag den 8. oktober kl. 13

President: L o d v e S o l h o l m

D a g s o r d e n (nr. 1):

1. Referat
2. Innstilling fra fullmaktskomiteen om fullmaktene (Innst. S. nr. 1 (2001-2002))

Presidenten: Frå Statsministerens kontor ligg føre følgjande brev til Stortinget, datert 5. oktober 2001:

«I statsråd for H.M. Kongen holdt på Oslo slott 5. oktober 2001 kl. 1100 er bestemt:

Statsråd Jørgen Hårek Kosmo gis etter søknad avskjed i nåde fra embetet som medlem av Kongens råd med virkning fra 5. oktober 2001 kl. 1200.

Fra samme tidspunkt overtar statsråd Sylvia Kristin Brustad bestyrelsen av Arbeids- og administrasjonsdepartementet i tillegg til Kommunal- og regionaldepartementet.

Hun overtar også ansvaret som Nordisk samarbeidsminister.»

Presidenten gjer framlegg om at det refererte brevet blir lagt ved møteboka – og ser det som vedteke.

Den tidlegare medlemen av Regjeringa, Jørgen Hårek Kosmo, har teke sete som representant.

Det ligg føre ei rekkje permisjonssøknader:

- frå Kristeleg Folkepartis stortingsgruppe om sjukepermisjon for representanten Arne *Lyngstad* frå og med 8. oktober og inntil vidare
- frå representanten Steinar *Bastesen* om velferdspermisjon i tida frå og med 8. oktober til og med 11. oktober
- frå representanten Olav Gunnar *Ballo* om velferdspermisjon i tida frå og med 8. oktober til og med 19. oktober
- frå representantane Gunnar *Halvorsen* og Anne Helen *Rui* om permisjon i tida frå og med 8. oktober til og med 10. oktober – begge for å ta del i den 47. sesjonen i NATO-parlamentarikarforsamlinga i Ottawa i Canada

Desse søknadene blir foreslått handsama straks og innvilga. – Det er vedteke.

Frå første vararepresentant for Finnmark fylke, Kirsti *Saxi*, ligg føre søknad om å bli fritaken for å møte under representanten Olav Gunnar Ballo sin permisjon i tida frå og med 8. oktober til og med 14. oktober, av velferdsgrunnar.

Etter framlegg frå presidenten vart samrøystes vedteke:

1. Søknaden blir handsama straks og innvilga.
2. Følgjande vararepresentantar blir innkalla for å møte i permisjonstida:
For Aust-Agder fylke: Liv Marit *Moland*
For Finnmark fylke: Kirsti *Saxi* og Charles *Mortensen*
For Nordland fylke: Karl-Anton *Swensen*
For Nord-Trøndelag fylke: Astri *Wessel*
For Vestfold fylke: Dag Terje *Andersen*

Presidenten: Liv Marit Moland, Charles Mortensen, Karl-Anton Swensen, Astri Wessel og Dag Terje Andersen er til stades og vil ta sete.

S a k n r . 1

Referat

(2) Fullmaktskomiteen melder å ha valgt Asmund Kristoffersen til leiar, Ansgar Gabrielsen til nestleiar og Lodve Solholm til sekretær.

Samr.: Blir lagt ved møteboka.

S a k n r . 2

Innstilling fra fullmaktskomiteen om fullmaktene (Innst. S. nr. 1 (2001-2002))

Asmund Kristoffersen (A) (komiteens leder og ordfører for saken): Fullmaktskomiteen legger med dette fram en enstemmig innstilling om godkjenning av fullmaktene for stortingsrepresentantene og deres vararepresentanter.

Innstillingen fra den forberedende fullmaktskomite er trykt som vedlegg 1 til innstillingen. Fullmaktskomiteen som er oppnevnt av det nye stortinget, viser til det som er uttalt i innstillingen fra den forberedende komite, og er enig i dens merknader. På de punkter hvor det er særmerknader av medlemmer i den forberedende komite, viser de samme partiets medlemmer i den endelige komiteen til de respektive særmerknadene.

Listeforslagene fra Det Liberale Folkepartiet var et problem for fylkesvalgstyrene ved valget i år. Som kjent var det to fraksjoner som begge hevdet å ha enerett til å representere dette partiet. Først tre dager før den dato da fylkesvalgstyrene måtte ta endelig stilling til listeforslagene, kom Kommunal- og regionaldepartementet med en generell uttalelse som fylkesvalgstyrene kunne bruke som veiledning. Hele komiteen mener at i en så spesiell situasjon burde departementet ha avgitt en uttalelse på et tidligere tidspunkt, uten å vente på en formell klage.

Flertallet i komiteen – alle unntatt Fremskrittspartiets medlemmer – mener at det faktiske grunnlaget for avgjørelsene om gyldigheten av listeforslagene fra DLF er uklart og omstridt, og at regelverket er mangelfullt og til dels uklart. Derfor er det etter flertallets oppfatning forståelig at man ved bedømmelsen av fakta og regler kan komme til ulike resultater. Valgloven legger myndigheten til å godkjenne listeforslag til fylkesvalgstyrene. Flertallet finner at det ikke har tilstrekkelig grunnlag verken faktisk eller rettslig for å konkludere med at fylkesvalgstyrenes avgjørelser er uriktige. Derfor finner flertallet ikke grunn til å rette innvendinger mot de avgjørelser som fylkesvalgstyrene tok, etter at Kommunaldepartementet hadde avgitt sin uttalelse av 29. mai i år.

Fremskrittspartiets medlemmer i komiteen kommer – med en annen begrunnelse – til det resultat at fylkesvalgstyrenes avgjørelser var korrekte, bortsett fra vedtaket av fylkesvalgstyret i Troms om å godkjenne listeforslaget fra «Danielsen-gruppen» med overskrift «Det Liberale Folkeparti». Mindretallet mener at denne avgjørelsen var uriktig, men da denne listen i Troms bare fikk 23 stemmer, er det ikke sannsynlig at feilen har hatt innflytelse på utfallet av valget.

Hele komiteen uttaler at forholdene ved årets valg vedrørende listeforlagene fra DLF viser at det er en svakhet ved vårt system at klager over fylkesvalgstyrenes avgjørelser først blir avgjort etter valget. Gode grunner tilsier at slike klager blir avgjort i så god tid før valget at klageinstansens avgjørelser blir iverksatt ved valget. For å oppnå dette trengs endring både av valgloven og av § 64 i Grunnloven. Komiteen anbefaler at spørsmålet om slike endringer blir overveid.

Om godkjenningen av Sørlandslista i Vest-Agder uttaler komiteen at den finner argumenter som taler både for og mot den lovforståelse som departementet har gitt uttrykk for i denne saken. Etter en helhetsvurdering er komiteen kommet til det samme resultat som fylkesvalgstyret og departementet. Da valgloven ikke er klar på dette punkt, ber komiteen departementet om å se nærmere på problemstillingen under den revisjon av valgloven som pågår.

Komiteen finner at det var korrekt av fylkesvalgstyret i Møre og Romsdal å forkaste listeforslaget fra Norges Kommunistiske Parti, fordi de to underskriverne ikke var styremedlemmer for lokalavdelingen da innleveringsfristen utløp. Men komiteen reiser tvil om hvorvidt dette partiets felles distriktsorganisasjon for tre fylker oppfyller valglovens vilkår om lokalavdeling i hvert av fylkene.

Komiteens flertall – alle unntatt medlemmet fra Kystpartiet – finner at fylkesvalgstyret i Akershus gjorde en feil da det forkastet listeforslaget fra Det Politiske Parti, fordi valgloven ikke kan antas å utelukke at lokalavdelinger blir etablert ved at partiets sentralstyre utpeker fylkeslagsleder og -sekretær. Hele komiteen er kommet til at det ikke er sannsynlig at denne feilen har hatt innflytelse på utfallet av valget.

Det samme flertall i komiteen finner at fylkesvalgstyret i Vestfold gjorde en feil da det ikke godkjente et listeforslag med overskriften «Tverrpolitisk kyst- og distriktparti», men konstaterer at det ikke er sannsynlig at denne feilen har hatt innflytelse på utfallet av valget.

Hovedstyret og partilederen i Tverrpolitisk kyst- og distriktparti hevder at klagenemnda for registrering av partier har gjort en feil ved å akseptere registrering av partinavnet Kystpartiet, og at det ved årets valg har vært forveksling av partinavnene Kystpartiet og Tverrpolitisk kyst- og distriktparti. Komiteen finner ikke grunn til å kommentere innholdet i disse henvendelsene, fordi valgloven må forstås slik at avgjørelser om registrering av partier, som fattes av notarius publicus i Oslo eller av klagenemnda, ikke kan påklages til Stortinget, og at det heller ikke er en oppgave for Stortinget – i forbindelse med prøvingen av representantenes fullmakter – å vurdere om slike avgjørelser er korrekte i forhold til reglene om registrering av partier.

Det har vært noen feil på settene med stemmesedler som blir utlevert til dem som avgir forhåndsstemme. Departementet har gitt en redegjørelse om dette som er tatt inn i innstillingen fra den forberedende komite. Komiteen uttaler at det selvfølgelig er sterkt beklagelig at det mangler stemmesedler for en eller flere valglistene i settene med stemmesedler. Etter at den forberedende komite

avgav innstilling, er det kommet inn én klage over et slikt forhold som gjelder en enkelt velger. Klagen er omtalt i innstillingen fra den endelige fullmaktskomite. Sannsynligvis har forholdsvis få velgere vært berørt av slike feil ved årets valg. Departementet blir bedt om å gjøre hva det kan for at slike feil unngås ved senere valg.

Forhåndsstemmegivningen begynner åtte-ti uker før valgdagen. Komiteen viser til at valgkampen ennå ikke er kommet i gang i juli måned. En del av velgerne som avgir forhåndsstemme tidlig, ønsker å stemme på nytt, hvilket de nå ikke har anledning til. Etter komiteens mening er det lite reelt behov for å kunne avgi forhåndsstemme så lenge før valgdagen, og den mener det bør vurderes nærmere å utsette tidspunktet for igangsetting. Valgløvtutvalget har foreslått at forhåndsstemmegivningen innenriks skal begynne 10. eller 15. august. Komiteen viser til at Stortinget vil ta stilling til dette spørsmålet ved behandlingen av den nye valgloven.

Mange kommuner blir etter hvert uten egentlig postkontor. Valgløvtutvalget har foreslått at kommunenes administrasjonssenter blir lovbestemt sted for forhåndsstemmegivningen, og at valgstyret i tillegg kan bestemme at forhåndsstemmer kan mottas andre steder. Komiteen støtter i prinsippet dette forslaget og tilføyer at det også er viktig at forhåndsstemmelokalene har en åpningstid som ivaretar velgernes behov.

Ved dette valget har forhåndsstemmegivning også foregått på en del videregående skoler. Komiteen ber departementet søke å klarlegge om dette har hatt positiv virkning for valgdeltakelsen blant førstegangselverne.

Problemet med «sammenklebing» av stemmesedler er ennå ikke løst, selv om det ser ut til å ha vært noe mindre enn ved tidligere valg. Sammenklebing av stemmesedler kan ha den alvorlige følge at det blir godkjent og telt opp for mange stemmesedler i forhold til antall velgere som har avgitt stemme. Departementet blir bedt om fortsatt å arbeide for å løse dette problemet. Det samme gjelder det forhold at en del velgere trolig har lagt ulike stemmesedler i konvolutten uten å ha vært klar over dette, fordi stemmesedlene er festet sammen i en kant i de sett med stemmesedler som brukes ved forhåndsstemmegivningen.

Forskjellige slags feil som er gjort, viser at stemmestyremedlemmer og valgfunksjonærer trenger grundigere opplæring om de regler som gjelder, og om hvordan møteboka skal føres.

Komiteen ber departementet vurdere om det er behov for mer informasjon til innvandrere om hvordan valg foregår i Norge.

Flere forhåndsstemmegivninger er blitt forkastet fordi velgeren ikke stod i manntallet, trass i at originalt valgkort lå ved stemmegivningen. Komiteen ber departementet vurdere om det er rutiner som bør endres for å unngå slike tilfeller.

Flere fylkesvalgstyrene har ved kontrolltellingen av stemmesedlene funnet til dels betydelige feil ved valgstyrenes optelling. Komiteen understreker at tidspress ikke må gå ut over hensynet til et riktig resultat av tellingen.

Så er det i dag innkommet en telefaks fra Akershus fylkeslag av Miljøpartiet De Grønne angående klagen over Akershus fylkesvalgstyres behandling av listeforslag fra dette partiet. Det er så nylig innkommet at jeg ikke har hatt noen mulighet til å konferere med medlemmene i komiteen, og følgelig har komiteen ikke behandlet denne faksen, som kom for kort tid siden. Men så langt jeg kan se, er det ikke lagt fram nye opplysninger som rokker ved grunnlaget for innstillingen fra fullmaktskomiteen slik den allerede foreligger.

Jeg anbefaler fullmaktskomiteens enstemmige innstilling om godkjenning av fullmaktene.

Presidenten: Fleire har ikkje bede om ordet.

Komiteen hadde tilråd:

Fullmaktene for representantene og vararepresentantene for Østfold fylke, Akershus fylke, Oslo, Hedmark fylke, Oppland fylke, Buskerud fylke, Vestfold fylke, Telemark fylke, Aust-Agder fylke, Vest-Agder fylke, Rogaland fylke, Hordaland fylke, Sogn og Fjordane fylke, Møre og Romsdal fylke, Sør-Trøndelag fylke, Nord-Trøndelag fylke, Nordland fylke, Troms fylke og Finnmark fylke *godkjennes*.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen blei samrøystes vedteken.

Møtet slutt kl. 13.20.
